

ישיבת הקיבוץ הדתי - עין צורים

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

סנהדרין פרק שלישי - דף מספר 18

בס"ד, י"ב באדר ב' תש"ס.

השלמת רשימת פסולי עדות - עיון ברמב"ם הלכות עדות פ"ט

א. רשימת פסולי עדות

1. עבור על הלכות עדות פ"ט. במהלך לימוד הפרק שים לב לנקודות הבאות:
 - מקורותיו של הרמב"ם - מהיכן ליקט רשימה זו? היכן מופיעים הלכות אלו בספרות חז"ל? לאור זה עמוד על משמעות המהפכה של סידור הלכות במשנה תורה.
 - האם יש מכנה משותף לפסולים אלו? האם תוכל ליצור קטגוריות פנימיות בתוך הרשימה של הרמב"ם?
2. להרחבה - מומלץ להשוות לרשימות של גאונים. עיין באוצר הגאונים לסנהדרין סימנים תב-תו.

ב. פסול אשה לעדות

1. מקור הפסול:
 - שבועות ל. המשנה "שבועת העדות... בראוין להעיד", ובגמרא שעליה, "מנהני מילי... אף כאן בעדים".
 - להרחבה - ספרי לדברים פיסקא קצ, "יכול אף אשה... ולא נשים" (מה' פינקלשטיין עמ' 230).
 - רמב"ם הלכות עדות פ"ט ה"ב ובכסף משנה.
2. אופי וטיב הפסול:
 - איזו הבנה בפסול משתקפת בסוגיה הנ"ל בשבועות?
 - ירושלמי פסחים פ"א ה"א, כ"ז ע"א, "הכל נאמנין על ביעור חמץ... כל שהוא כל שהוא".
 - להרחבה - ביאור התומים לחו"מ סימן ל"ו ס"ק י"א.
3. מקומות בהם חז"ל הכשירו עדות אשה:
 - עגונה - משנה יבמות פט"ז מ"ז.
 - שבויה - משנה כתובות פ"ב משניות ו', ט'.
 - סוטה - משנה סוטה פ"ו מ"ב.
 - עגלה ערופה - סוטה פ"ט מ"ח.
 - הבנת הסטטוס שלה כעד לאור הכשרה במקרים מסוימים - תוספות רעק"א למשנה שבועות פ"ד מ"א ד"ה ולא בנשים.
4. תקנות להכשיר עדות אישה
 - דרכי משה לחו"מ סימן ל"ה ס"ק ג'.
 - שו"ע חו"מ סימן לה ס"ד בהגהת הרמ"א.
 - להרחבה - מומלץ לעיין במקורות שמביא הרמ"א - תרומת הדשן סימן שנ"ג; מהרי"ק סימן צ"ג וסימן קע"ט.
 - הרב הרצוג בתחוקה לישראל, ח"א, פרק רביעי.
 - סיכום אצל גרשון הולצר, "עדות אשה במשפט העברי", סיני ס"ז (תשל"ל), עמ' צד-קיב.